

Tema distanței in lirica universală

- mic eseu despre lumină -

Prima distanță pe care sufletul a cunoscut-o a fost atunci când Pilat s-a spălat pe mâini. Distanța este aer, pâine și pasăre. De aceea bine ar fi să lămurim lucrurile de la început. A fi măsurat înseamnă a fi neam cu veșnicia. Să lăsăm rudelor noastre gardul și vedenia. Cum spuneam, prima distanță a lumii a fost spălarea pe mâini a lui Pilat. Dacă nu s-ar fi întâmplat așa, Iisus ar fi rămas și astăzi necunoscut.

Ce este distanța? Putem spune ...mărul mușcat. De aici și setea. În lirica universală, care dă în fereastra limbii romane, prima distanță a fost cea pe care Mihai Eminescu a numit-o în „La steaua”. “La steaua care a răsărit, E o cale atât de lungă , că mii de ani i-au trebuit, luminii să ne-ajungă.”

Omul este rotitor. Vom vedea în oglinda zilei că distanța din poezia lui Eminescu, haină frumoasă, bine croită are totuși doar înțelesul primar. Epoca modernă, civilizația avea să descopere mai târziu puterea exemplară a măsuratului, A DISTANȚEI, precisă, atât de precisă! Era clar că din punctul A și pînă spre punctul B găseam loc paralelei. Nu același lucru, însă, în distanta lepădării de sine. Spălarea pe mâini a lui Pilat este de fapt clopotul lumii creștine. Iată că Dumnezeu avea să ne îmbrace frumos într-o

uniformă simplă, atât de simplă, încât la reverul fiecăruia dintre noi a pus câte un psalm. Se dă startul unei curse pe viață și pe moarte: încep să înflorească în conștiință atitudinea și demnitatea. Azi așa, mâine așa distanța s-a răspândit și a creat, la rându-i, distanțe. De pildă: am putea spune că dintre toate distanțele lui Dumnezeu cea mai frumoasă este Femeia.

Distanța te aduce acasă. Nimic mai înalt decât gândul lui Dumnezeu de a ne-o înfățișa pe Maica Domnului. Când umbra târziului iscodește prin oameni, nici o piatră nu mai rămâne neclintită. Păcatul! Păcatul este o alta distanță la care se închină neputința. Această alergare de semne poate aduce dovezi. Fără să ne dăm seama am mai potrivit încă o distanță: Dovada. Dovada este și ea, până la urmă lăsată de spălarea pe mâini a lui Pilat. Dacă ar fi să-i putem măsura târziului o dimensiune, am trăi în lumi paralele. E ca și când lumina din dumneata se dă cu capul de tavan. Te vede cum îți întinzi spaima care te îmbracă.

Ce este distanța? Însoțitorul de soartă al omului rotitor!

**Auburn, CA - USA, 1 noiembrie, 2015
și prezentat la icrnewyork nov 2015**

Închisoarea poezilor

cu drag, anei

există o închisoare a poezilor din care nimeni niciodată n-a scăpat
există printre păsări una măcar că niciodată n-a zburat
există printre îngeri unul măcar odată ne-nchinat
există printre oameni și oameni fericiți există sigur bucurie și printre necăjiți

există printre stele și stele căzătoare există printre ele aer care doare
există patru anotimpuri pe pământ la ce folos de nu e pace pe pământ
există printre ape setea care ne-a născut există sete care n-a băut
există printre toate câte sunt ce nu se poate scrie în cuvânt

există lacrimă și dor de mama mea există tatălui ce l-am avut cândva
există zi dar noaptea e tot zi atunci când nu e noapte -n fiecare zi
există umbra care se arată mereu -mereu pe drum într-o oglindă spartă
există -ntotdeauna depărtare mereu când celălalt din tine moare

există rău și bine există cald și rece întotdeauna gata cineva să plece
există -atât de multă ură și blestem încât va da pe din-afară besna din infern
există prietenie dar niciodată pân-la capăt o tot încuie neputința cu un lacăt

există mai mereu o cheie pierdută distanța cu gura ei cusută

există o închisoare a poezilor din care numai unul a scăpat

sunt eu....
sunt eu

sunt euuuuuuu

un înger
dintre oameni
...lepădat

**27 octombrie 2015
sacramento - usa**

eșarfa

vorbește cu mine un minut că nu mai știu cine sunt

lasă-i pe îngeri să ia liftul și repede să urce în pod în podul câmpiei albastre unde au dat cu var peste macul distanței - inodor incolor și doar puțin aplecat în afară

crede și nu căuta printre crini ci doar scutură printre stele până dai de calea lactee

ține-mă din scurt și lasă un bilet fiului tău cum că din rodii mă trag din gutui altoite sub care stau să dea în pârg zilele toate

deschide târziului o altă fereastră și lasă dușumeaua lui Dumnezeu să o spele ca să vadă că din genunchii noștri nu sânge curge ci doar un vârtej liliachiu mirositor a taină din dragoste

lasă-l pe Domnul să intre în grădina aceasta printre trandafiri să se așeze la masa cea mai micuță

aceea din fier forjat din care încă mai răzbat potcoavele mânjilor Galileei

vezi tu femeie
sunt singurul bărbat din zăpada căruia fabrica de textile din sat a făcut o eșarfă

București 4 Julie 2017

zugravul

azi m-am gândit să-i zugrăvesc lui Dumnezeu, pereții
se întreceau să dea cu var poezii
și se făcea că pe tavan era pictată umbra mea
mi se păruse doar, în locul meu, trăise - altcineva!

vopsea era, albastră, ceva nemaivăzut, era atât de colorată
dar cerul nu putusem să-l acopăr niciodată
și mai era acolo parcă și o culoare galbenă spre roșu
vopseam cu ea doar stelele când nu cânta cocoșu*

lucram în schimburi zi și noapte eram neobosit
doar eu și celălalt....zugravul meu de înger în care m-am trezit
așa, pe când visam că mama chiar și ea amesteca tăcând culorile din moartea mea

azi numai păsări ieri numai umbra unor vieți
venise frigul vopseaua nu se mai lăsa mușcată de pereți
se pregătea să vină Dumnezeu acasă
și noi zugravii eram în pauză la masă

la început când mă gândeam să îi vopsesc lui Dumnezeu pereții
eu nu știam că-n ei sunt îngopați poezii
numai atunci l-am auzit pe unul dintre ei plângând
am observat cum curge sânge din cuvânt
de nu știați, poezii plâng doar primăvara
numai atunci când cineva le umple călimara
cu zambile cu ghiocel cu păsărele mici
și nici să le lipească aripi nu poate nimeni cu lipici

de vreți să vină un zugrav la dumneavoastră acasă
tocmiți întâi cu Dumnezeu căci numai El ne lasă
apoi, plecați la câmp
mergeți cu bine
nici-o vopsea din lume nu vă vine!

azi m-am gândit să-i zugrăvesc lui Dumnezeu pereții
se întreceau să dea cu var poezii
și se făcea că pe tavan era pictată umbra mea
mi se păruse doar, în locul meu, murise altcineva!

iarna mâinilor noastre

foaie verde des uscată pe tine cine te-mbată
când ți-e iarna mâinilor mușcătură câinilor
când la pom se dă securea unde ți-e soră
pădurea

foaie verde depărtând am la inimă de gând
să îi pun zăbrele multe și doar lacăte-ncuiate
foaie verde de cuțit am tăiat din asfințit
s-aprind maicii răsărit

mă uit lung spre poarta nopții poate vine
cineva
poate se deschide cerul să am iață steaua mea
dar cerul nu se deschide și măicuța mea nu vine
să îi duc prosoape noi și scrisoare de la noi
și cerul nu se deschide ...numai lacrima
închide

foaie verde des uscată stă un înger pe la poartă
stă și-așteaptă o zăpadă cum n-a fost prin rai
să cadă

**27 octombrie 2014,
Folsom - California - USA**

Alexandru Jurcan

Churchill și galopul istoriei

Filmul *Darkest Hour/Ziua decisivă* (2017) de Joe Wright se axează pe viața lui Churchill (1874-1965), singurul prim-ministru britanic laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (1953). Scriitor, istoric, ofițer, el avertiza parlamentul chiar în 1930 de pericolul nazist. După demisia lui Neville Chamberlain – în 1940 – Churchill devine prim-ministru. A condus Marea Britanie până la victoria împotriva Germaniei Naziste și ținea discursuri radiofonice înflăcărâte despre război. Nu voia să cedeze, să facă vreun pact cu Hitler. Dorea „victorie în ciuda a orice”, chiar dacă uneori primea „o palmă regală în fund”(de la George VI). Churchill a acceptat funcția pentru că „nava începea să se scufunde”. „Ești puternic, pentru că ești imperfect!” – îi spunea soția. Pare despot, dar e vreme de război. Știe că e nedorit, dar nu vrea negocieri, adică „de ce să fie curtați despoții?” – el refuză realitatea cu o încăpățănare utopică, cu o ură viscerală față de Hitler : „acel caporal, zugrav, măcelar, monstru”.

Un scenariu elaborat, credibil, un film trepidant, ca un galop al istoriei dezlănțuite, dar și o demitizare necesară, surprinzătoare. Churchill privește peste ochelari, își torturează dactilografa cu fraze rapide, „are o sută de idei pe zi, doar patru sunt bune”, bea mereu whiskey, scotch, porto, șampanie,

pare haotic, dar e eficient, cu un ritm de muncă halucinant, cu un mers adesea imprecis, ori în halat, ori cu papillon, cu sarcasm, umor, tandrețe, ură, violență, dușmănie, sfătuit de rege să consulte oamenii simpli, să spună „adevărul necosmetizat”.

Merge în metrou să vadă starea de spirit a oamenilor și înțelege clar că nimeni nu vrea negocieri – *never!!* – iar atunci Churchill , convins că are sprijinul regelui la orice oră, ține un discurs cu „nu ne vom preda niciodată”.

Gary Oldman uimește în rolul lui Churchill (a primit recent Globul de Aur; cu siguranță merită și Oscarul!). Prestația actorului e dincolo de orice magie sau dedublare. Cameleonic, dur, cinic, bun orator, clovn, inegal în comportament – iată o paletă strunită magistral de Oldman. Ai senzația ciudată că e însuși Churchill resuscitat.

Poate că n-ar trebui să umbresc în final figura lui Churchill, dar istoria e necruțătoare și a înregistrat acordul de procentaj, adică acel „document obraznic”, referitor la înțelegerea dintre Stalin și Churchill privind împărțirea Europei în sfere de influență. România a trecut aproape sută la sută sub influența Uniunii Sovietice, așa cum a notat pe un șervețel Winston Churchill.

Remus Valeriu GIORGIONI

Conform aserțiunii eminesciene „logodnică de-a pururi, soție niciodată”, la Nicolae Sârbu nu se știe niciodată dacă Muza e doar iubită (amantă) sau soție-logodnică. (Ba, suntem înclinați să credem că, după moda vremii, e doar concubină veselă: între cei doi se consumă o dragoste platonice materializată sporadic într-o „relație”, căsătorie consensuală...

cronici

NICOLAE SÂRBU, aprinzătorul de ruguri (Poetul-Nenoroc...) *

După modelul „Poetului Nepereche”, într-o profesiune de credință, poetul nostru se autocalifică drept **poet nenoroc**. Este – cum bine remarcă exegeții - o manifestare a sentimentalismului său frustrat, dorința de recuperare și recunoaștere pe ultima sută, firești cu toatele (- până la o limită... Din aceeași categorie lamentativ-ludică și auto-ironică face parte și ideea volumului *N-am operă...* „Să fiți oare unul din tinerii care fluieră cu orgolioasă ironie pe sub ferestrele redacțiilor?”..., îmi scria prin anii optzeci ai secolului trecut Ion Gheorghe. La fel Nicolae Sârbu flutură pe sub nasul sceptic al criticii literare vraful de cărți pe care le-a scris după revenirea sa la poezie: ce credeți, am sau n-am operă?!)

Iar apartenența echinoxistă a poetului – tot atât de tare re-clamată de autor, pe cât respinsă de cârcotași – este probabil numai un șir de iluzii, din moment ce, după o implicare din tot sufletul, dar de scurtă durată, poetul se îndreaptă spre alte zări; alte, divergente, direcții. Spre o profesie jurnalieră – iar mai apoi, după (cei) treizeci de ani canonici și necesari, către un **ludic îndurerat** (i-am spune noi), de nuanță postmodernistă. Dar din atmosfera revistei „Echinox”, serie inaugurală, i-au rămas în suflet poetului pierdut în „provinciile cerului” o bucățică de firmament clujean și ceva din aerul sideral-enigmatic al Umbriei lui Adrian Popescu, cea care veghea(ză) din... umbră.

Viața de toate zilele – viața „de hârtie”; Raftul cu Metanoia

Din nefericire noi poeții (cu toții!) preferăm unei vieți *normale*, trăită din plin, acest surrogat, universul paralel al Poeziei, care pe cei mai mulți ne scoate din minți (Pe câți nu i-a împins la disperare și sinucidere?... Așa și disputa șagălnică a poetului nostru cu Muza: este în sine generatoare de muzici sublime și de digresiuni diegetice). Poezia care ni-l relevă pe N.S. drept aprinzător de ruguri se intitulează cochet – fiindcă poetul deține știința titlurilor – *Pe-afara înlăuntrului*. Levitând *debusolat* pe deasupra gropilor din asfalt, cât și a celor „din grai”, „aducătorul anunțat de catastrofe proaspete”, Poetul, deambulează în palmă cu **oul fierbinte** – un ou dogmatic din care-și iau zborul subit *corbul și porumbelul, cârțița și mielul...*; iar în cele din urmă chiar rugul pe care urmează să ardă poetul. Este o frumoasă profesie de credință, în care actantul își exprimă deruta existențială: „pe care drum să apuci/ unde l-ai putea găsi/ în mulțimea de cuvinte-prunci/ pe cel gata de jertfă”(?).

În aceeași categorie se înscriu poemul luat de noi ca moto, cât și cel de la pagina 100, *Pe raftul cu metanoia*, în care poetul-virtuos ne face o demonstrație de felul cum știe el să jongleze cu conceptele: cu mitologia și metafizica: „Așteptam cu toții ca poetul/ sau profetul să facă ceva nemaivăzut...” (Remarcând semnul de egalitate pus între poet și profet, preferăm cele trei puncte de suspensie și nu divulgăm ce face de fapt poetul!) Vânat de „poliția secretă a păpădiilor” – similară armatei de vrăbii din stolul poetic al lui V. Diaconu – , poetul, „păiața de pierde-viață/ un fluieră vânt prin cuvânt”, vinde poezie vie, asumată, trăită pe propria piele: „Și ce rușine mi se face,/ Doamne, la gândul acesta/ cum aș fi surprins.../ ... vânzând sânge în flacoane cristal/ de lavandă franțuzească.”

Critica vigilentă, prezentă la datorie, a remarcat proliferarea aiuritoare a „salvelor de imagini” la care poetul ohăbeaș supune poezia română (și cititorul așigderi), cât și dezmățul –

eu i-aș spune destrăbălarea! – de imagini. Spontan și original, poetul preferă să șocheze prin aceste procedee stilistice auto-asumate, decât să fie un cumișel producător de texte... inspirate. Desigur, un poet original nu poate să se afirme decât ca spărgător de canoane, serii clasicizate, uzând de un spirit iconoclast (așezând „Ruj pe icoane”, cum face altcineva, profitând de faptul că nu e poet, ci poeteșă tânără). Dar dacă în multe privințe: aspectul social-politic, băile de mulțime și cotidian, Ionel Bota are dreptate să vadă în N.S. un *Poet fără mască*, la fel de valabilă este, credem, și aserțiunea noastră: Nicolae Sârbu își drapează frustrările hipersensibilității, ale nerecunoașterii cu o mască pur teatrală: mimează, bravează – dar în același timp exaltă trăirea și autenticismul. Ascuns sub măștile „durității” își protejează intimitatea și durerile sufletului.

Poetul, păzitor al focului sacru. Uzinele (dez)iluziei

Tot mai mulți deploră decăderea Reșiței industriale – „Cetatea de Foc” a lui Mihai Davidoglu – dar uită că, în același timp, cetatea **de fum** a fost dintotdeauna (iar acum a rămas doar) „Orașul cu Poeți”. Cum adoratorii lui Zoroastru în antichitatea persană vegheau la menținerea focului sacru pe altarul din templu – Focul văzut ca zeu – așa în toate timpurile Poetul veghează la altarul Poeziei. (Dar oare aceasta nu ne aseamănă cu idolatrii din vechime? – Frumusețea gestului artistic poate să răscumpere în fața Dumnezeirii reale gestul sacrileg? Poetul damnat, iconoclast - și altele asemenea - , care merg până la un satanism asumat, nu sună cumva a curat păgânism, idolatrie modernă?!... Dar să revenim la oile noastre: dacă am intrat în joc, iată-ne dansând vesel și noi pe sârma conceptelor.)

Ironist tandru-și-sufletist, în volumul decorat cu titlu de noblețe medievală (*Eu, Nicolae de Ohaba* – titlul cărții – sună cumva similar cu „Io, Mircea Voievod”), poetul nostru își clamează lamentul, nostalgia unei copilării *universale*; „fir de iarbă” din satul natal, pe câmpurile căruia încă mai paște fantoma Bălei, „fabrica de lapte” galactic a familiei, pe care studentul Nae o adăpa subversiv în grajdurile colectivei.

... Fantezist ironic, „fluturând batista avangardistă” – cum, atât de frumos zice A.D. Rachieru - tot ce atinge poetul se transformă în aurul poeziei. Autoclastrat în peștera sa platonice de la Etajul Trei – „cuibarul de catastrofe”, aflat cumva în vecinătatea *subteranei* dostoevskiene - , poetul așteaptă zilnic vizita Muzei. Dar ea, „zeița vie”, de obicei întârzie! Degeaba a invocat el toți zeii Olimpului, făcând din arealul acela un „iatac al lui Zeus”, Olimp *în travesti*. La un moment dat se lasă *călcăt* de Muza hoată sau cleptomană, care însă, iată, se dovedește până la urmă – după vorba lui Caragiale – admirabilă și sublimă... „După ce-ți răpește sufletul în joacă”, după ce „cândva demult/ îmi furase și numele”, Muza... ia-o de unde nu-i: „Nicio urmă de Muză”!...

Fantoma Muzei – sau ficțiunea ei; himenul Himerei

E interesant de urmărit în volumul de 240 de pagini al lui N. Sârbu (adevărată monografie a Muzei!) evoluția ascendentă a unui motiv literar, motiv poetic esențial. Muza este „aburul

cu gheare” care „zgârie rugăciunea” poetului, ajunsă – ca un polițist turmentat – prea târziu la locul *dezastrului*: „Nu crezi că vei ajunge/ prea târziu, o, Muză...” Ca în minunatul volum al lui Dan Verona, *Dați ordin să înflorească magnolia*, autoritățile locale se fac inovate și ele de intruziune în viața poetului încercat de muze și muzici: „Așa cum o ficțiune ești tu,/ să vii în spațiul tău de drept/ într-un superb degrade/ și primarul în refuz categoric/ să-i facă buletin la trei/ distinsei și pretinsei Caliopei (*Primarul poate să refuze Muza*). Suferind de durere de dinți, muză cu miză, Muza Poetului poartă un arsenal de peruci – și nu pălării, cum s-ar cuveni unei adevărate Doamne – cum Poetul, un arsenal de iluzii.

Conform aserțiunii eminesciene „logodnică de-a pururi, soție niciodată”, la Nicolae Sârbu nu se știe niciodată dacă Muza e doar iubită (amantă) sau soție-logodnică. (Ba, suntem înclinați să credem că, după moda vremii, e doar concubină veselă: între cei doi se consumă o dragoste platonice materializată sporadic într-o „relație”, căsătorie consensuală... Dar, colac peste pupăză, avem genul acela de pasiune care creează (inter)dependență!)

Muza pare mai degrabă un trup de aer, abur cu gheare, precum Frumoasa fără corp – spre-a rămâne în arealul poeziei eminesciene. Ea hălăduiește prin lume incognito, *Fără permis de existență*: „Și Muza tot nu vrea să vină/ să cânte mânia ce mă cuprinde...” În plus, *matracuca* atrage în lumea sa inexistentă, himerică și homerică pe bărbatul serios („bărbat țepăn și zâmbit”) – persoana Poetului: „Mai târziu, călător buimac/ te voi însoți spre niciunde/... /pe trepte unde pașii pierduți/ tocmai scriu cronică nimicului.” Iar până la urmă, atras în capcană, poetul e cel „pedepsit de zodii/ pentru trecerea prin viață/ paiată fără permis/ de existență și nonexistență.” (Cum s-ar zice: Muza noastră, ca o mașteră ursitoare, ne fură atât viața, cât și moartea... Dar ne lasă cumva – sau ne-o confiscă, chiar și posteritatea?!... Mântuirea sufletului, pe care ni l-am vândut ei, ca unui Mefisto feminin?)

După ce o vreme – legănat pe valurile himerei - se autoiluzionase în privința vieții și poeziei, poetul se trezește la cruda realitate cotidiană: „Azi în amalgam ca de comoție/ pică în frază frunze și sfinți/ când genunchii dau să prindă/ rădăcini amare-n rugăciunea/ dintr-un altar de bube dulci”. Hormonii himerei, activi altădată, se transformă în hoit inutil: „du hoitul de-aici/ poate la blocul operator/ mă-ndeamnă însăși himera” (*Într-un altar de bube dulci*). O dispută accerbă între Poet și Muza lui – una din cele mai! – se petrece în poemul de la predestinată pagină 77, *Supărarea de la nedeșteptare*: „Dar tu nu ești Ulysse,/ n-ai față și maniere,/... și vai, parșivule,/ cum mă amăgeai aseară...” Urcată în patul poetului, pe perna mirosind a ea („a pește”); împroprietărită cu pijamaua împricinatului boem, cea „necălcăță de o mie de ani”, cea creatură extraterestră – muza-sirenă, dar și mătă-sirenă! – își face de cap în spelunca artistică, cea care putea foarte bine fi o tradițională mansardă: „O, tagma voastră de poeți/ cu luna între dinți/ și mâna strânsă pe mistere...”

Câte ceva despre prietenie: floare rară – prietenie literară!

E destul de întristător obiceiul, împământenit la noi, ca la o lansare – dar și după – să vedem la un autor numai cele bune (de s-ar putea, geniale!). Există în țărișoara noastră literară o seamă de poeți de substanță, cu trăiri magistrale, dar aproape lipsiți de

Un erou fără glorie în diluviile istoriei

talent, când se știe că talentul tocmai acesta e: harul de a transfigura *artistic* ce ai trăit și simțit tu în viață. Unde vreau să ajung cu aceasta?... La faptul că autorul nostru, poet magistral, important „nu doar la scară zonală” (ADR), nume mare și reprezentativ al postmodernismului bănățean are, ca tot omul/ poetul (că și poetul e tot ca omul – aluzie, pentru cunoscători la sintagma năistă „că poetul nu-i ca omul”) are așadar și unele... caracteristici! Eu, unul, nu-l condamnam prea tare pe marele Alex (Ștefănescu), cel care zisese că N. Sârbu e un poet talentat, dar care-și *abuzează* talentul. Și o spun în calitate de prieten declarat.

Când cineva – tot ADR – zice despre N.S. că e un poet incomod, s-ar putea ca această trăsătură de caracter să se întoarcă împotriva lui, poetului... Și, că respinge **dulcegăriile lirice**, e tot atât de adevărat. Dar, ia să ne oprim noi puțin – dacă tot veni vorba – și stând strâmb să judecăm drept: cu ce au păcătuit oare metaforele, figurile de stil, de le repudiam astăzi în așa (mare) măsură, când ele constituie însăși esența lirismului?... (E drept, poezia marca N.S. nu duce lipsă de metafore, dar acestea sunt concepute oarecum *în bășcău!*) De asemenea, când se spune despre Nae Sârbu că face uz - și abuz – de cuvinte și jocuri de cuvinte, ar trebui să se știe că el este în egală măsură poet de idei cât și de limbaj, fiindcă e filolog - de, „deformație profesională”. Îi place joaca-și-jocul de cuvinte, care sunt considerate facile, dar trebuie să ținem seamă că poetul nostru nu e un simplu **calamburgiu**, ci chiar **surugiu**, unul de vocație, care „s-a băgat surugiu la cuvinte”. (E drept că este, trebuie s-o recunoaștem, chiar un surugiu-calamburgiu-cusurgiu! La el – dar ce, la noi nu? – societatea românească de astăzi are numai cusururi. Iar pentru ochii roșii de plâns ai Muzei – dar și pentru nasul ei inflammat – Poetul folosește numita, splendida... rimata **batistă avangardistă**, care poate va deveni într-o zi bună titlul unui viitor poem boem!)

În răspăr cumva cu poetul *de* „bube, mucigaiuri și noroi”, autorul reșitean scrie pe *bube dulci, cicatrici* poeme „în sânge”/însângerate. Rana din pieptul poetului e mereu deschisă și „alinată” cu o compresă de sare: ea „roade lanțul” ca un câine rău! Cum s-a mai spus, autorul e mare amator de titluri cu skepsis – unele chiar fisticchii. Iar aici am putea cita toate paginile de cuprins, dar hai să spicuim, spre deliciul cititorului, câteva: *Cu limba scoasă la istorie, Scalpul unei legende, La pescuit de rime în chiuveță, Parterul marginii de plai* etc.-etc... Dacă un poet optzecist a decretat *Să aruncăm în aer tristețea* – titlu de volum – poetul nostru e ferm hotărât *să decapiteze singurătatea!* Iar dacă i se reproșează mereu **nelimpezirea**, noi zicem că poetul a ales-o deliberat ca modalitate lirică și poietică. (În schimb, într-un poem lăudat de noi aici, poetul rimează **bumb** cu **plumb** și **porumb**... Să fie și acesta un procedeu artistic ales deliberat?)

... Iar dacă tot începurăm să-l „beștelim” - nu altfel decât prietenește -, ia hai să-i mai găsim câteva bube în cap – că are destule, dulci sau nedulci! Uneori poezia sa, din digresivă și diegetică prin excelență (locvace: se zbenguie-n pagină în legea ei), devine discursivă, gureșă, guralivă. Iar alteori, ca în exemplul citat, rima pare forțată. Cele mai multe poeme sunt bombe. Dar există câte unul care pare o conservă ascunsă, un recipient sigilat: păcat de un titlu *atât de* superb, *Adâncimea parfumului*. Iată citatul: „din cruciada fără număr/ dat afară, avortat inodor/ din translucide, răsuflute cutii/ de conservă...” Chiar finalul, încheiat ca de obicei (N.S. are și știința finalurilor atent și pregnant conclusive), pare aici cam forțat: „... vulturul,/ tocmai ocupat cu degustarea/ propriului pateu de ficat.” Vreun fan, sau poetul însuși va zice că exegetul n-a fost în formă, și-a dat în petec... Dar cine ne garantează nouă că, în aceat veac grăbit și... electrocutat (electronic, *inteligent artificializat*) va mai găsi cineva timp, va mai avea răbdarea să se aplece adânc asupra însăilărilor noastre sublime?! Că, trebuie s-o recunoască el însuși, are momente când încearcă zdravăn răbdarea inter... lectorului.

Mai toate piesele din acest volum sunt „mituri reziduale”, bine muiate în sos de mitologie. Muzele, Platon, Palmeyra, Argos, Ulysse și mulți alți mitici actanți se află la ei acasă în *peștera/subterana* de la – de-acum celebrul – Etaj Trei al unui bloc reșitean. Nicolae Sârbu nu se joacă, pur și simplu, cu vorbele („Hai să ne jucăm și noi un pic de-a Olimpul...”), poezia sa are o reală propensiune mitică. Dar să rămânem la poemul din care-am citat, intitulat *Apetență mitică*: în numitul areal poetic al Muzei-de-la-etajul-trei, chiar și gândacii de bucătărie se... fac vinovați de „o vie, infernală apetență mitică”. Și lirică, tot la fel!

* Nicolae Sârbu, *Muza nu urcă la etajul trei, O sută și de erezii, Limes*, 2017, Prefață de Adrian Dinu Rachieru

Geo Naum a reluat într-o nouă ediție, revăzută și adăugită, nuvela cu subiect de roman *Năzărirea lui Haralamb*, pe care, în 2012, o publicase într-un volum alături de alte două proze scurte: *Întoarcerea lui Alex*, pe care ulterior o va topi în romanul *Enigmatica Matilda*, și *Reginuța bălții*. Hotărând să o publice într-un volum de sine stătător, păstrând titlul inițial, opera își dobândește independența și autonomia, oferindu-se cititorului în deplina sa articulare ca roman, ca operă de sine stătătoare, urmărind destinul personajului în confruntarea lui cu teroarea istoriei, înainte de 1945 și după această dată.

Într-un *Argument*, scriitorul își motivează revenirea asupra operei prin complexitatea personajului și a problematicii – revolta anticomunistă a țăranilor din Cudalbi, sat mare din județul Galați, din 11 ianuarie 1958. Într-o nuvelă care, prin tehnica basoreliefului, pune în evidență evoluția unui personaj prin concursul altor personaje-satelit, complexitatea epică este relativă. Focalizarea este alta într-un roman. Într-o construcție românească, personajul – apariție problematică introdusă într-un conflict, are șansa unor determinări epice multiple. Cu intuiție și fler artistic, Geo Naum a înțeles aceasta și a dat personajului său nu atât o nouă viață, cât o nouă situație contextuală.

Între cele două ediții, aflate la o distanță de cinci ani, deosebirile sunt mai mult de natură stilistică. Scriitorul adaugă un capitol nou, capitolul 21, *Întoarcerea*, rezultat din scindarea *Epilogului*. Deși par mici, aceste modificări pun, totuși, romanul într-o nouă perspectivă. Judecat din perspectiva sfârșitului, atunci când viața se convertește în destin, Haralamb Miron, personajul principal, apare drept omul fără destin, omul pe care istoria tulbure l-a privat de marele destin pentru care fusese menit inițial. Acest mare destin pentru care se naște copilul este sugerat prin relația mitică, relevantă cu Sf. Haralambie.

În străfulgerarea pe care o avusese în 1942, *năzărirea* lui a fost, de fapt, o viziune asupra istoriei, o proiecție în viitor, dar personajul nu a știut să administreze această proiecție. El, omul simplu, care visa o viață mai bună, el individul banal, eminamente profan nu a fost la înălțimea destinului promis de ursite. *A văzut*, dar nu a înțeles. A rămas, oarecum, la suprafața lucrurilor, ca o frunză pe marele fluviu al istoriei, neștiind să fructifice esența de dincolo de aparență.

N-aș vedea în Haralamb Miron un *om sucit*, de felul celui Cănuță, om sucit al lui I.L.Caragiale. Personajul caragialian este un inadapdat, un om care nu se potrivește lumii în care trăiește, un om fără ideal, un fel de *om de prisos* din tipologia realismului rus. În structura lui Haralamb Miron se amestecă, însă, alte dimensiuni. El are structura unui revoltat, nu este un pasiv, nu acceptă datul fără reacție. Nu este, deci, un fatalist. Dar, nu reușește să dea un sens revoltei sale.

Caragiale releva absurdul existenței, prin confruntarea personajului cu sine însuși și cu ceilalți. Geo Naum pune

personajul în relație directă cu *teroarea istoriei*, al cărei absurd diferă esențial de simpla nepotrivire cu semenii. De aceea, el nu-și găsește locul nici în lumea democrației burgheze, nici în cea a democrației populare construite de comuniști. Haralamb este un intuitiv. Simte nedreptatea, i se împotrivește, dar rămâne la nivelul individului banal, singuratic. Nu are stofă de lider, nu reușește să împărătească această revoltă cu alții, să-i atragă alături de el într-o luptă cu un țel comun. E un fel de autist social *avant la lettre*. El trăiește într-o lume doar a lui, fără canale de comunicare cu ceilalți. Este aceasta vina lui tragică, *hybris-ul* lui. Haralamb Miron și-a ratat destinul. Istoria l-a condamnat să ducă viața derizorie, banală, anonimă a milioane de oameni. Ar fi putut printr-o/într-o altă *năzărire* a istoriei să fie un erou, înfruntând talazurile timpului pentru a fi onorat asemenea unui erou.

Destinul l-a trădat pe Haralamb sau el și-a trădat destinul? Aceasta rămâne întrebarea fundamentală a romanului în această nouă formulă epică, restructurantă. În această ambiguitate se află măreția și decăderea lui Haralamb Miron, omul care a fost menit unui mare destin pe care l-a ratat sau pe care destinul l-a trădat. Teroarea istoriei l-a transformat într-o jucărie a sorții.

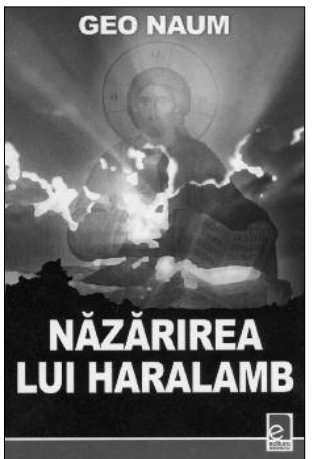
Ceea ce este tulburător este faptul că personajul are intuiția acestei tragedii. La final, când se întoarce din închisoare împreună cu Anghelie, el trăiește în plan real propria *năzărire*, care-i revelase cu ani în urmă fața istoriei necunoscute. Și, văzând că Vasile Roaită, tânărul care murise în timpul grevei din 1933, are o stradă a lui, fiind recunoscut ca un erou, el are, brusc, o altă revelație: moartea este, uneori, de preferat vieții. Moartea, crede el, i-ar fi dat nimbul unui erou și șansa unui destin măreț. Viața l-a condamnat la subdestin, transfromându-l într-o victimă a terorii istoriei. Haralamb Miron nu este un inadapdat. El este prototipul eroului modern ce surprinde ipostaza omului ca *zeitate înlănțuită de circumstanțe*.

Nici moartea care îl ajunge din urmă nu mai este un eveniment. Marea trecere se petrece în totala impasibilitate a lumii, a familiei, a istoriei. Singurătatea lui pare totală, e o singurătate tragică. În dimensiunea tragicului, evoluția acestui personaj lasă, totuși, o dâră de lumină, tocmai prin statutul de *zeitate înlănțuită de circumstanțe*. Solidaritatea nu există. Omul este singur în destinul lui, în absența determinărilor spirituale.

Mărturisesc că am citit cu egal interes acest roman, căci el îmi evocă lumea din care eu însămi vin, Cudalbiul fiind foarte aproape de locul unde m-am născut și am copilărit. Iar această lume, cu oamenii ei demni și aprigi, harnici și însetați de dreptate, moștenind în linie morală, fondul de spiritualitate a înaintașilor, este lumea care m-a format, care mi-a dăruit valorile ei în care continui să cred și astăzi.

Publicat independent, romanul *Năzărirea lui Haralamb* și-a căpătat locul lui între celelalte creații ale lui Geo Naum, atestându-i calitățile de scriitor, relevante deja în *Enigmatica Matilda* și *Vera*.

Geo Naum
pune
personajul în
relație directă
cu teroarea
istoriei, al
cărei absurd
diferă esențial
de simpla
nepotrivire cu
semenii. De
aceea, el nu-și
găsește locul
nici în lumea
democrației
burgheze, nici
în cea a
democrației
populare
construite de
comuniști.

Mariana Șenilă-Vasilu

Ideea unui stat român unitar a fost frecvent invocată în timpul Revoluției de la 1848 și după aceea. Ea se concentra asupra modelului anticei Dacii, motiv pentru care numele ei apărea frecvent în discursuri, în titlurile unor publicații (...) sau asociații culturale.

hoinar

De la Zlatna la Câmpeni, drumul nu-i un simplu drum, pe el se merge în sens invers... înspre trecut, pe urmele istoriei. Altminteri modeste, așezările din Apuseni sunt tot atâtea etape temporale ale evenimentelor de odinioară. Sub pojghița de iarbă ce-l acoperă, pământul păstrează încă urmele opincilor moților lui Horea, Cloșca, Crișan, Avram Iancu și ale soților lor de credință și luptă. Pășind, nici nu știi peste ale cărui oseminte calci și nici al cui e sângele amestecat cu țărână din care răsar florile mărunte și umile ale pajiștilor de munte. Liniștea de care sunt învăluți munții este părelnică. În momentele cruciale ale istoriei, ea a fost sfâșiată de îndemnurile strigate la luptă, de sunetul grav al tunnicelor care-i chemau pe moți din deal în deal, de plesnetul sec al treascurilor cu care armata lui Iancu răspundea salvelor de tun ale honvezilor, de răcnetele sălbatice ale femeilor îmbrăcate bărbătește, conduse de Pelaghia Roșu, care, bătând în tigăi, săriseră în ajutorul bărbaților la Fântânele și la Mărișel, lângă Grohotu. Astăzi, liniștea munților e tulburată de horcăitul sinistru al drujbelor companiei Schweighofer Holzindustrie care culcă la pământ brazii seculari, lăsând în urmă doar pustie și paragină. Cu tupeul înceluitorilor ce se știu protejați, firmele străine rad codrii de brad prefăcând munții în miriști pline doar de cioturi. Și barem de s-ar limita la cotele prevăzute în contractele oneroase încheiate cu unele oficialități dubioase ale statului român... Dar nu, asemeni lupilor scăpați în stână care omoară, nu de foame, ci doar pentru că așa le e firea, aceștia taie tot, până lasă muntele de izbeliște. Substanțiala avere a senatorului maghiar poreclit „Drujba lui Dumnezeu” a fost făcută din jefuirea pădurilor. Ironia sorții, încăpățânatul susținător al autonomiei ținutului secuiesc și prădalnic al pădurilor românești își doarme somnul de veci în pământ românesc, între patru scânduri de lemn românesc.

Pe lângă nevoia de libertate, dreptate și unitate, la 1848 moții au strigat din rărunchi: „Nu ne vindem țara!” Și n-au vândut-o, ea le-a fost luată cu forța de armatele puterilor străine, austriece, țariste și ungurești. Șaptezeci de ani mai târziu, idealul Marii Uniri, care-i cuprindea pe românii transilvăneni, s-a împlinit, dar, de atunci, țara pace niciodată n-a avut. Bucăți din ea au continuat să fie subiect de dispută din partea „bunilor” vecini de la Est și Vest. Și obiect de negocieri veroase peste capul statului român.

Înăbușirea revoluțiilor de la 1848 din Moldova, Țara Românească și Transilvania a avut loc în cascadă, prima înfrântă a fost revoluția din Moldova, lichidată după nici două luni prin intervenția trupelor țariste; revoluția din Țara Românească n-a durat nici ea mai mult, doar trei luni. Înfrângerea mișcării s-a datorat diaboliceii combinații armate dintre trupele țariste și cele otomane și ceea ce nedumirește în cazul revoluțiilor din Moldova și Țara Românească este diferența de program. În timp ce revoluționarii moldoveni, mai conservatori, cereau printre altele „sfânta păzire a Regulamentului (organic) în tot cuprinsul său, fără nicio răstălmăcire”, din contră, muntenii pretindeau „Independența administrativă și legislativă” și „neamestec al niciunei puteri din afară în cele înăuntru ale sale”. Cu alte cuvinte, cereau desființarea Regulamentului Organic impus de ocupația rusească Țării Românești

la 1 iulie 1831 și Moldovei la 1 ianuarie 1832. În permanent conflict cu Turcia, sub pretextul protejării creștinilor ortodocși din Balcani, Rusia a intrat în 1828 în război cu Imperiul Otoman. Înfrântă pe toate fronturile, Turcia n-a avut de ales și a încheiat, la Adrianopol, pace cu Rusia în anul următor. Fostul pretext s-a transformat însă curând în prilej pentru Rusia de a ocupa Țările Române și a se instala în protectorat. Regulamentul Organic a fost modul de a controla administrativ Țările Române, ceva în genul constituției. Cu părțile lui bune, de modernizare, dar și cu cele rele, care puneau țara în stare de semivasalitate/protectorat rusesc, Regulamentul Organic ajunsese în 1848 frână în evoluția celor două țări care își doreau independența. Revoluționarii munteni, radicali în revendicările lor sociale, dar și în obținerea unui statut independent atât față de Imperiul Otoman, cât și față de sufocantul protectorat rusesc, au dat foc, la 6 septembrie 1848, în piața publică, atât Regulamentului Organic, cât și Arhondologiei (catastiful rangurilor boierești - n.n.).

Revoluția din Transilvania, începută cu întâia adunare de la Blaj din mai 1848 și încheiată/ înfrântă în august 1849, a durat cel mai mult și a avut programul cel mai complex: apărarea identității naționale - problema cea mai gravă pentru care moldovenii și muntenii n-au avut de luptat -, egalitatea în drepturi cu celelalte naționalități din imperiul austriac, libertate și dreptate socială, inclusiv unirea cu Țările Române. În același timp, revoluționarii transilvăneni s-au împotrivit cu îndârjire „Unio”, alipirii la Ungaria.

În fine, revoluția de la 1848 din Ungaria, al cărei program cerea în termeni categorici îndepărtarea Habsburgilor de la putere și restabilirea vechilor drepturi nobiliare, n-a avut mai mult succes, cu toată armata „Honved” creată și bine organizată de Kossuth. Marea eroare a conducătorilor revoluției maghiare a fost respingerea cu dispreț a oricărei colaborări cu revoluționarii români, tratarea cu aroganță a populației românești, lucruri care aveau să-i coste amarnic. Angajați pe două fronturi, contra Habsburgilor și, mai abilită încă, împotriva populației românești din Transilvania, ei au comis nenumărate crime, spânzurând, torturând și împușcând țărani și intelectuali, în special români, dar și de alte naționalități. Procedând astfel, ei nu aveau cum să învingă, ba, austriei au adus peste ei și armata țaristă. Vina celor executați de unguri a fost că erau români sau că îi susțineau pe români, așa cum a fost cazul umanistului Stephan Ludwig Roth, condamnat la moarte de un „tribunal de sânge” (!) și executat pentru faptul că, verbal și în scris, a susținut ideea că românii sunt cei mai vechi locuitori ai Transilvaniei și că nu era nevoie de nicio limbă oficială - autoritățile ungurești au ținut tot timpul cât a durat ocuparea Transilvaniei să impună ca limbă unică maghiara -, deoarece „de îndată ce se întâlnesc doi cetățeni de naționalități diferite și nici unul nu cunoaște limba celuilalt, de îndată limba română le servește de tălmăci”.

Titulatura dată de unguri instanțelor de judecată, de „tribunal de sânge”, nu mai are nevoie de nicio explicație. Cu o astfel de politică ce respingea cu tăfnă și dispreț sprijinul revoluționarilor

români, nici că mai e de mirare înfrângerea definitivă la Șiria, lângă Arad, a armatei lui Kossuth. Împreună cu câțiva generali, printre care și comandantul suprem al trupelor revoluționare maghiare din Transilvania, generalul polonez Iosif Bem, au fugit în Turcia. Alți generali unguri, care „au trădat”, după unii șapte, după alții nouă și, în fine, după alții 13, au fost executați la Arad prin spânzurare. Pe locul execuției acestora a fost ridicat de unguri un monument memorial, subiect de aprige dispute după 1989 între naționaliștii români, care cereau îndepărtarea lui, și extremiștii maghiari, care s-au zbatut pe toate căile și cu toate puterile să-l mențină.

De episodul spânzurării generalilor revoluționari unguri s-a legat un eveniment artistic relatat de celebra dansatoare americană cu picioarele goale, Isadora Duncan. În autobiografia sa („Ma vie”/Ed. F. Grevin Larny-sur-Marne, 1932), Isadora Duncan povestește: „Alexander Gross a organizat pentru mine un turneu în Ungaria. Am dat reprezentații în orașele..., unde am fost puternic impresionată de povestea celor șapte generali spânzurați în... Într-un mare spațiu liber din afara orașului am compus un marș în onoarea acestor generali pe muzica eroică a lui Liszt”... La data scrierii autobiografiei, în 1927, memoria Isadorei Duncan dădea semne de oboseală, dovadă stând punctele ce înlocuiesc denumirile orașelor ungurești în care a dansat, însă specificarea episodului cu cei șapte generali spânzurați face posibilă identificarea orașului: Arad! Dar dacă nu-și mai amintea de orașele în care se oprise în timpul turneului - data la care a fost la Arad nu e precizată, însă faptul că pe atunci Aradul făcea parte din Ungaria ne face să estimăm că evenimentul s-a petrecut înaintea Primului Război Mondial -, pentru divina dansatoare, Isandorabila, cum o numea sculptorul Bourdelle, a rămas de neuitat prima noapte de dragoste din viața ei petrecute în brațele unui fătos actor ungur, într-un hotel din Budapesta.

Numitorul comun al înfrângerii revoluțiilor din Țările Române, Transilvania și Ungaria a fost intervenția jandarmerească a armatei țariste, singură sau în combinație cu trupele otomane ori habsburgice. Paradoxal, aceeași armată n-a putut face față, 69 de ani mai târziu, revoluției bolșevice conduse de Lenin. Dincolo de asta, musai de remarcat faptul că, indiferent de regim, țarist, comunist sau capitalist, Rusia a avut și are aceleași tendințe expansioniste, de dominație și comportament jandarmeresc. Expansiunea și dominația au fost caracteristicile obsesive ale politicii externe rusești; de unde pune piciorul Rusia, cu greu mai poate fi urnită (vezi recenta anexare a Crimeei și infiltrarea în regiunea Donbasului). Numai României, Rusia i-a luat, fără alt argument decât cel al forței, de trei ori Basarabia: în 1812, în 1878 și în 1940. Ce să mai zicem de Armata sovietică “eliberatoare”, care nu s-a lăsat clintită din țară timp de aproape două decenii, răgaz în care sovromurile au supt la țâța României, ca despăgubiri de război, tot ce era posibil. Bașca tezaurul adăpostit la Moscova în Primul Război Mondial pe care, conform năravului rusesc, refuză să-l restituie. Așa s-au petrecut lucrurile și în timpul războiului ruso-turc din

1877. În dorința de a obține independența, România a încheiat cu Rusia convenția prin care li se acorda trupelor țariste dreptul de a traversa țara cu specificarea expresă că se obligau „să respecte integritatea teritorială a statului român”. Dar, ca și în alte cazuri, memoria rușilor a fost scurtă; după pacea încheiată la San Stefano, în loc să se retragă de pe teritoriul românesc așa cum se convenise, trupele rusești s-au instalat temeinic, purtându-se nu ca aliați, ci mai degrabă în chip de cuceritori. Comportamentul abuziv, diametral opus celor prevăzute în Convenția din aprilie 1877, l-a scandalizat și indignat pe M. Kogălniceanu, aflat pe atunci la Petersburg în calitate de ministru de externe: „*autoritățile ruse ne tratează ca pe o țară cucerită*”. Sic! După ce că românii luptaseră în 1877 împotriva turciilor ca aliați ai rușilor, România a avut parte de un tratament umilitor la Congresul de pace de la Berlin: nu a fost admisă la lucrări și nici nu i-a fost recunoscut statutul de țară cobeligerantă. Ba, rușii și-au luat înapoi Basarabia, județele Cahul, Ismail și Bolgrad, pe care le pierduseră după tratatul de la Paris din 1856. Convențiilor și tratatelor rusești/sovietice le este aplicabilă cinica remarcă a ministrului de externe nazist Ribbentrop privind tratatele încheiate cu alte țări de Germania nazistă: *nu există nici barem unul singur care să nu fi fost încălcat!*

Ideea unui stat român unitar a fost frecvent invocată în timpul Revoluției de la 1848 și după aceea. Ea se concentra asupra modelului anticei Dacii, motiv pentru care numele ei apărea frecvent în discursuri, în titlurile unor publicații (vezi „Magazin istoric pentru Dacia”) sau asociații culturale. Simpla invocare a numelui Daciei întărea sentimentele profund patriotice ale românilor, în schimb dădea frisoane dușmanilor acestora. Denumirea de „Horea, rex Daciae” dată lui Horea n-a fost invenție românească, ci străină, ungurească sau austriacă, ea având rostul de a da o imagine cât mai teribilă conducătorului răscolei din 1784. Ideea potențiale refaceri a Daciei i-a îngrozit pe maghiari; un memoriu semnat de nobilii unguri din Ardeal exprima în cel mai înalt grad aceste temeri: „Situția din Ardeal e foarte grea”, scriau ei în mai 1848 - „sunt probleme care ar putea duce la eșuarea uniunii (Unio!, n.n.) Transilvaniei, prin urmare Ardealul cade ori în mâinile românilor ori a sașilor”. Într-un raport trimis ministrului de interne maghiar, se semnala că „în eventualitatea eșecului uniunii, s-ar putea ajunge la întemeierea unei noi Dacii, care să cuprindă Muntenia, Moldova, Bucovina și jumătate sau întreaga Transilvanie, ba chiar părți limitrofe de la marginea Ungariei, fie o Transilvanie româniată” (apud. „Istoria Transilvaniei”, Ed. Episcopiei Devei și Hunedoarei, sub egida Academiei Române). Chestiunea unei **Dacii rediviva** nu era chiar atât de nouă pe cât părea, și nici românească. La un imperiu dac visase împărăteasa Ecaterina cea Mare (1729-1796), unul cuprinzător și întins pe cât fusese sub conducerea lui Burebista. El ar fi urmat să cuprindă Moldova, Valahia, Basarabia, teritoriul dintre Bug și Nistru. Împărăteasa dorea în acest fel ca nepotul său Constantin să ocupe tronul acestui imperiu fictiv, celălalt nepot, Alexandru,

urmând să domnească pe tronul Rusiei. „Astfel”, conchide scriitorul Henri Troyat, biograful împărătesei, „cei doi nepoți ai țarinei vor domni, după moartea ei, asupra a două din cele mai mari imperii ale lumii”. Imperiul numit *Dacia* visat de Ecaterina cea Mare nu s-a realizat niciodată, ceea ce nu înseamnă că nu s-a încercat ulterior să i se smulgă viitoarei României varii porțiuni teritoriale de către ruși/sovietici și unguri. În visul ei de mărire, Ecaterina cea Mare uitase însă de existența unui concurent gata să-i încurce planurile, de împăratul austriac Iosif al II-lea, cu care era în dispută în ce privește teritoriul Valahiei, mai exact al Olteniei. Prin pacea încheiată în 1718 la Passarowitz, Austria pusese mâna pe Oltenia, la pachet cu Banatul, pe care însă 21 de ani mai târziu, în 1739, a pierdut-o aceasta fiind reincorporată Țării Românești. Cu atâtea imperii-fiare în juru-i, cu atâtea hărțuiri și pretenții teritoriale permanente, ba din partea unora, ba dintr-a altora, e de mirare că România mai există încă. Cele ce i-au făcut pe români să reziste tuturor presiunilor din afară au fost limba, credința ortodoxă și conștiința identității lor naționale. Fără ele, am fi fost de mult șterși de pe harta Europei și din istorie, așa cum cerea Engels. Cu toate vicisitudinile ocupațiilor străine succesive, Transilvania a fost punctul forte al acestei rezistențe, iar Roșia de Munte, unul din contraforturile solide pe care s-a bazat rezistența revoluționarilor transilvăneni, a moților în special, în apărarea Apusenilor. Nu departe de Roșia Montană se află satul Cărpiniș, ai cărui bărbați, Cloșca și Crișan au fost, alături de Horea, capii răscaloale de la 1784. S-ar putea spune că spiritul de libertate și revoltă a avut continuitate genetică în Apuseni.

Perioada dintre înfrângerea revoluției de la 1848 și 1918 a fost pentru românii transilvăneni una de acalmie, cu aparentă liniște, însă mereu în stare de veghe, când populația românească era gata oricând să pună mâna pe arme. În 1905, Câmpenii au fost distruși de un incendiu devastator ce a ras aproape complet așezarea, excepție făcând doar Valea Caselor. Cauza incendiului a fost aprinderea involuntară a pucioasei folosite la prepararea prafului de pușcă la „pușcări” în mină, pe care localnicii o păstrau ascunsă spre a fi folosită în cazul unei revolte contra regimului opresiv dualist, austriac mai puțin, maghiar mai mult. Cu toate acestea, românii din Transilvania nu și-au pierdut niciodată speranța de a se uni cu țara. În sprijinul acestui ideal au venit revoluționarii din Țările Române, elita intelectuală și politica a cărei contribuție la Unirea Principatelor a fost hotărâtoare. Spiritul de fraternitate peste coama Carpaților a dominat toate luptele pentru independență și unitate în secolul XIX. Esența împlinirii dezideratului major al unirii celor trei provincii românești a fost exprimată premonitoriu încă din 1915 de vizionarul Nicolae Titulescu: *„România nu poate fi întreagă fără Ardeal; România nu poate fi mare fără jertfă!”* (...) *„Ardealul e românismul în restriște, e întărirea care depărtează dușmanul, e viața care cheamă viață! Ne trebuie Ardealul! Nu putem trăi fără el!”* În afara contactelor cu revoluționarii din Țările Române, din Muntenia mai bine zis, din timpul evenimentelor din 1848 din Munții Apuseni, Albu Golescu, Barbu Ișcovescu, Ion Ionescu de la Brad, Bălcescu și alți câțiva au fost „oaspeți ai ghinărarului”, ai lui Avram Iancu adică. La scurt timp după înfrângerea revoluției, a existat un adevărat pelerinaj înspre

Munții Apuseni. Printre peregrinii istoriei s-a aflat și Bogdan Petriceicu Hasdeu, pe atunci membru al Comisiei de documentare București, care s-a oprit, pe rând, la Abrud și Roșia de Munte. N-a venit singur, ci însoțit de câțiva studenți cu care chitea să facă cercetări istorice și arheologice în zonele *Alburnus Minor*/ Abrud și *Alburnus Maior*/ Roșia Montană. „Pe moți i-am studiat eu însumi la Roșia Abrudului unde sunt vestitele mine de aur”, avea să specifice Hasdeu mai târziu. Dar tot atunci s-a lăsat prins și în mrejele unei moate. „Un aur ales de Abrud a fost pentru mine nevasta mea, sufletul nevestei mele”, avea să adauge Hasdeu la un an după moartea soției în omagiul ținut în Aula Academiei Române în 1903.

Encomiastica oficială, rece și seacă, are prostul nărav de a pietrifica chipurile unor personalități de parcă ar fi fost sfinți fără păcate, dar și fără sânge curgând prin vene. Lustruiesc portretele și le aseptează până devin de nerecunoscut. Este și cazul lui Bogdan Petriceicu Hasdeu (1838-1907). Prea obișnuiți cu imaginea fotografică stereotipă realizată la bătrânețe, cu chipul ascetic de călugăr, cu barba albă revărsată pe piept, asemeni unui patriarh cugetând cu tâmpla uscată proptită în mâna stângă, e dificil să recunoști în acest clișeu pe Casanova cel din tinerețe, cu viața împărțită, asemeni amantului italian, între plăcerile lui Amor și satisfacțiile intelectuale. Portretul creionat de G. Călinescu e foarte departe de imaginea gânditorului și omului de litere pe care o lasă să se înțeleagă fotografia realizată la senectute. Și mai ales prea puțin flatant. „Nu putea fi frumos, ci dimpotrivă, scheletic, livid, cu scobituri în obraji și mușchii răsuciți ca funiile”, dar, adaugă criticul, „avea succes la femei”. Ca argument al ultimei afirmații, el înșiră o substanțială listă de „fuste crețe”, cum se zice în popor, de cuceriri amoroase ale zburdalnicului iunker de la Chișinău, Odesa și Harkov la acea vreme. Cu un ciudat amestec de falsă modestie și orgoliu, însuși Hasdeu recunoștea asta. „Zău, nu știu ce place femeilor în înfățișarea mea! Nu mi s-a întâmplat să întâlnesc o femeie care, despărțindu-se de mine, să nu-mi fi mărturisit, și mie, și ei, că îi plac - și, cu toate acestea, eu nu mă laud cu frumusețe: în înfățișarea mea e ceva a la Peciorin”. După o atare autocaracterizare în care se compară cu eroul lermontovian și după portretul făcut de Călinescu, lui Hasdeu îi vine mănuaș paradoxalul portret făcut cavalerului de Seingalt de marchizul de Ligne: „Ar fi fost un bărbat frumos de n-ar fi fost urât” (apud G. Călinescu). În acest caz, întrebarea care se pune e *cum se face* că urăți de talia lui Cassanova și Hasdeu pot deveni bărbați fatali? De-a lungul vremii, mulți urăți au avut parte de cuceriri năucitoare, la care frumuseți masculine apolinice n-au avut nicio trecere. Chestiunea nu ține nici de frumusețe și nici de inteligență, ci de un anume chimism erotic căruia azi i se spune *sex appeal*. Îl ai sau nu-l ai, asta-i tot. La Hasdeu, ca și la Casanova, el era în exces. Ca și setea de cunoaștere, de cultură. Aceasta e și eplicația aventurii avute de tânărul Hasdeu la Roșia de Munte cu o frumusețe locală. Invitat de de acum celebrul Simion Balint la o masă dată în cinstea sa, lui Hasdeu i s-au scurs ochii după nuriul Iuliei Faliciu (1840-1902), nepoată după soție a popii Balint. Între cei doi chimismul a funcționat fără greș, însă, când Hasdeu a cerut-o în căsătorie, părinții l-au refuzat. În afară de oarecare notorietate de patriot,

Hasdeu n-avea la acea data de nici unele, nici o situație stabilă, nici avere și nici din cale afară de frumos nu era. Morala, foarte strictă la acea vreme, nu le lăsa îndrăgostiților altă alternativă decât cea a fugii la București, lucru pe care l-au și făcut. Au urmat doi ani de „illegalitate”, până când, în 1865, inimosul popă Balint i-a convins pe părinți că pentru familie e o onoare să aibă un astfel de ginere. Din furtunoasa

legătură s-a născut miracolul numit Iulia Hasdeu, mândria părinților, dar și blestemul vieții lor. După moartea prematură, la doar 17 ani a Iuliei, personalitatea și viața lui Hasdeu s-a schimbat radical, el dedicându-se integral muncii științifice și literare (vezi *Etymologicum magnum Romaniae*). Până atunci însă, cu toată afecțiunea pe care i-o purta soției, a continuat să calce pe de lături. Vânătoarea de fuste crețe a ajuns în cele din urmă la urechile consoartei sale, care, înțeleaptă și decisă să-și păstreze soțul, le-a replicat celor care o informaseră: „Nu pot să-l las, e mare patriot”.

După netezirea asperităților între Hasdeu și familia Iuliei, scriitorul a revenit de mai multe ori la Roșia, Apuseni exercitând asupra-i o atracție irezistibilă nu doar prin frumusețea lor fără seamăn, ci și prin istoria lor mai veche ori mai recentă. Cu adevărat, scriitorul era un mare patriot.

În Apuseni el căuta să descopere originea îndepărtată a poporului român, dar s-a arătat interesat și de cele petrecute la 1848, încercând să ia legătura cu eroii revoluției, dar și cu urmașii acestora. În balanța căsătoriei cu Iulia Faliciu, exceptând frumusețea fetei, se prea poate să fi atârnat tot atât și faptul că era nepoata lui Simion Balint și că fratele ei, luptător cu arma în mână, plătiese tribut de sânge în slujba revoluției. Asemeni lui Herodot, care afirmase că dacii erau ce mai viteji dintre traci, Hasdeu, bun cunoscător și mare admirator al moților, în discursul omagial de la Academia Română dedicat soției sale în 1903, spunea la rândul său: *„Moții ei oltenii sunt elementul românesc cel mai viteaz”*.

După moartea fiicei sale Iulia, bizareriile comportamentului lui Hasdeu, oricum un nonconformist din toate punctele de vedere, s-au accentuat. Brusc, a început să se ocupe de spiritism, foarte la modă în a doua jumătate a secolului XIX datorită lui Allan Kardec, M-mme Blavatschi și altor discipoli ai acestora. A renunțat la dragile lui «Arhive» și s-a retras de la Universitate, ocupându-se doar de spiritism, de construcția straniului castel de la Câmpina și de proiectarea mormântului fiicei sale.

Iar după moartea soției sale s-a închis cu totul în sine. Pe cel declarat cândva în mod oficial „geniu”, lumea a început să-l ocolească, până și rudele sale de la Roșia venite în vizită s-au grăbit să-l părăsească. La moartea sa, doar 27 de persoane au însoțit carul mortuar... Nu l-au uitat în schimb roșienii care, așezând o placă memorială pe casa în care se născuse Iulia Faliciu, au adăugat că

Castelul Hasdeu de la Câmpina

ea a fost *„devotata soție a lui Bogdan Petriceicu Hasdeu și mama genialei Iulia”*.

Soții Hasdeu hotărâseră să doneze castelul de la Câmpina Academiei Române cu specificarea ca el să fie în folosul membrilor săi *„săraci și nenorociți, mai ales de peste Carpați”*, urmând ca anual trei dintre ei să-și petreacă vara împreună cu familia acolo. La fel, hotărâseră să lase Academiei biblioteca personală a scriitorului cuprinzând aproximativ 5000 de volume. Gândul lui Hasdeu era în continuare însă preocupat de educația românilor transilvăneni, donând în acest scop bani pentru susținerea unor licee. Din păcate, de majoritatea proiectelor soților Hasdeu s-a ales praful, bunurile intrând pe mâini hrăpărețe și deloc interesate patriotic. Ba, mai recent, autoritățile române s-au pomenit cu niște unguri care revendică, pe chestie de potriveală de nume, însuși castelul. Ciudată premoniție, în 1873, Bogdan Petriceicu HĂJDEU, cum se numea după tată, băgând de seamă că ungurii îi maghiarizau numele, în Haidău, zice Călinescu, mai probabil Hajdu, a decis să-și schimbe numele în Hasdeu, ca să nu mai existe nicio asemănare cu sonoritatea maghiară. Încă o dată se adeverește spusa istoricului american evreu de origine maghiară, Seaton Wattson, cum că *„ungurii nu învață nimic din istorie, dar nici nu uită nimic”*. După aproape un secol și jumătate, un oarecare Hajdu sau cum l-o fi chemat și-a amintit că se zvonea cum că familia sa ar fi fost înrudită cu un Hăjdeu care avea un castel... Restitutio in integrum! Vrem castelul la pachet cu toată Transilvania! Dacă nu, barem cu ținutul secuiesc. Logica și adevărul se bat cap în cap, dar ce contează dacă din minciună poate ieși un câștig? Așa am pierdut, pe mâna prim-ministrului de o sută de zile Mihai Răzvan Ungureanu, moștenirea Gojdu; așa a ajuns ex-ministrul justiției din România, Monica Macovei, să pledeze ca avocat din partea maghiară pentru restituirea Bibliotecii Bathianum. De ce atunci să nu le revină ungurilor și castelul lui Hasdeu de la Câmpina? Sau, poate, și altceva...

Perioada dintre înfrângerea revoluției de la 1848 și 1918 a fost pentru românii transilvăneni una de acalmie, cu aparentă liniște, însă mereu în stare de veghe, când populația românească era gata oricând să pună mâna pe arme.

Știri de la Centrul Cultural Pitești

Festivitatea de premiere a Concursului de Fotografie „Piteștiul Meu”

■ Centrul Cultural Pitești a organizat prima ediție din anul 2018 a Clubului literar-artistic „Mona Vâlceanu”. La evenimentul coordonat de scriitoarea-editor Mona Vâlceanu a fost invitat scriitorul Lucian Costache, profesor de limba și literatura română la Colegiul Național I.C. Brătianu. Manifestarea a fost dedicată împlinirii a 168 de ani de la nașterea poetului național Mihai Eminescu și a cuprins un medalion literar, sub genericul „Porni Luceafărul”, susținut remarcabil de cei doi literați.

Dezbaterea interculturală cu tema „Frică și Speranță”

■ Centrul Cultural Pitești a organizat, în Sala Ars Nova, lansarea volumului de proză scurtă cu titlul „Picături de rouă”, de Adrian Mitroi. Originar din municipiul Pitești, autorul este de profesie medic veterinar și scrie din pasiune atât versuri, cât și proză, fiind ales din anul 2017 președintele Ligii Scriitorilor Români, Filiala Argeș. A mai publicat și lansat tot la Centrul Cultural Pitești volumele de poezie „Călător pe Drumul Vieții”, „Salba de Cuvinte” și „Inimă de Ametist”. La noul eveniment editorial au luat cuvântul redactorul-șef al Revistei Carpatice, scriitorul Nicolae Cosmescu, poeta Denisa

Popescu, medicul-poet Constantin Teodor Craifaleanu, publicistul Constantin Băjenaru, profesorul-scriitor Lucian Costache, poeta Simona Vasilescu, promotorul cultural Adina Perianu, publicistul Gheorghe Mohor, scriitorul Mihail Ghițescu și autorul. „Cartea „Picături de Rouă” este o carte de reflecție, de note personale, în care Adrian Mitroi încearcă să se înțeleagă pe sine, să se găsească pe sine, apelând la diversele sisteme de referință pe care le găsește în cale”, a declarat poeta Denisa Popescu. „Am scris această carte pentru mine și, dacă dumneavoastră o veți citi, vă mulțumesc foarte mult”, le-a spus Adrian Mitroi celor prezenți.

■ Primăria Municipiului Pitești și Consiliul Local au organizat, prin Centrul Cultural Pitești, în perioada noiembrie-decembrie 2017, a doua ediție a Concursului de Fotografie, sub genericul „Piteștiul Meu”. La competiția care a avut tema „Clădiri și monumente din Pitești” au participat aproximativ 20 de pasionați de fotografie. Festivitatea de premiere s-a desfășurat pe data de 22 ianuarie 2018, la Primăria Municipiului Pitești, în prezența oficialităților locale și a unui public format din elevi și cadre didactice de la Colegiul Economic Maria Teuleanu. Juriul, format din jurnalista Elena Nicolae, consilier Primar, fotoreporterul Alexandru Oprea și editorul de imagine Adrian Jan Furdueescu, i-a desemnat pe câștigători. Premiul I a fost obținut de Alina Claudia Ilie, cu lucrarea „Auzi Roțile de tren – Noua gară”. Premiul al II-lea i-a fost decernat Giuliei Cristescu, pentru lucrarea „Uniunea Artiștilor Plastici – Ziua”. Premiul al III-lea i-a fost atribuit lui Cristian Tomoiu, pentru lucrarea „Stadionul Nicolae Dobrin”. Mențiune a primit Dumitru Borăscu, pentru lucrarea „Un titan cu toată istoria în spate”. Festivitatea de premiere a cuprins și vernisajul expoziției celor mai apreciate lucrări de la Concursul de Fotografie „Piteștiul Meu”. Manifestarea are ca obiective încurajarea artei fotografice, stimularea creativității și îmbogățirea arhivei foto a municipalității, în vederea realizării de noi materiale de promovare a Piteștiului.

■ Centrul Cultural Pitești și Liga Scriitorilor Români Filiala Argeș au organizat prima ediție din anul 2018 a Cenaclului „Armonii Argeșene”. Evenimentul, coordonat și moderat de redactorul-șef al revistei Carpatice, scriitorul Nicolae Cosmescu, a cuprins un dialog literar, precum și o lectură publică, susținută de membri și simpatizanți ai LSR. Publicistul Gheorghe Mohor a prezentat aspecte privind viața și opera poetului național Mihai Eminescu, medicul-poet Constantin Teodor Craifaleanu a oferit un recital liric din opera eminesciană, poetul Nicolae E. Braniște a citit două poeme dedicate Luceafărului poeziei românești, de la a cărui naștere s-au împlinit 168 de ani, iar Petre Ghilencea a citit două poeme de Eminescu, pe care le-a caligrafiat în nota-i personală. Anda Benția, elevă a Cercului de Creație literară coordonat de profesoara Simona Marineață, în cadrul Palatului Copiilor din Pitești, a citit o proză, pe care a scris-o în memoria poetului nepereche, poetul Nicolae Ionescu și-a prezentat noile creații lirice, iar poeta Doina Panaete și-a expus recente sale poezii patriotice. Poeta Marina Pantazi și-a dedicat versurile celor două evenimente semnificative ale lunii ianuarie - Ziua Culturii Naționale și Unirea Principatelor Române -, eleva Andreea Popa de la Palatul Copiilor din Pitești și eleva Alexandra Maria Bulgar au citit poeme dedicate lui Mihai Eminescu.

■ Centrul Cultural Pitești și Asociația Solidaritatea Umană Nova au organizat masa rotundă cu tema „Migrația și Ocuparea Forței de Muncă”. La eveniment au participat reprezentanți ai Asociației Române pentru Promovarea Sănătății, Centrului de Cercetare și Documentare în Domeniul Integrării Migranților București, Agenției Județene de Ocupare a Forței de Muncă Argeș, Universității Pitești, Universității Constantin Brâncoveanu, Avocatului Poporului Biroul Teritorial Argeș, Serviciului pentru Imigrări Argeș, Asociației Oamenilor de Afaceri Argeș, precum și cetățeni străini, care studiază sau domiciliază în județul Argeș. Dezbaterea, coordonată de președintele fondator al ASU Nova, col. (r) Niculae Jianu, s-a axat pe problematica locurilor de muncă pentru străinii din România și legislația în domeniu.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat, în Sala Ars Nova, spectacolul muzical, sub genericul „Piano Harmonies”. Manifestarea a fost susținută de copiii care urmează Cursul de engleză și pian „Engleza pe Portativ”, desfășurat de profesoara Ilzi Sora în cadrul instituției. Micii artiști au cucerit auditoriul format din părinți și bunici cu

prestația lor, interpretând cu emoție și talent piese pe care le-au exersat la orele de curs. În încheiere, toți copiii au primit diplome de merit din partea Centrului Cultural Pitești și daruri dulci de la un grup de părinți. „Aici nu sunteți în competiție cu nimeni, decât cu voi înșivă”, încercați să vă depășiți mereu propriile limite” le-a spus doamna profesoară discipolilor săi.

■ Centrul Cultural Pitești, prin Clubul de Istorie „Armand Călinescu”, și redacția revistei-document Restituiri Pitești au organizat un nou proiect cultural-educativ, sub genericul „Piteștii și Marea Unire”. Manifestarea dedicată Centenarului Marii Uniri a fost coordonată de lector univ. dr. Marin Toma, redactorul-șef al revistei-document Restituiri Pitești. Prima ediție a dezbaterii, desfășurată la finele lunii ianuarie, s-a axat pe prezentarea contextului istoric în care a izbucnit Primul Război Mondial și a situației din spațiul românesc. „La intrarea României în conflagrația mondială de partea Antantei, în anul 1916, era greu de spus dacă țara câștiga ceva, anumite teritorii pe care le revendica de la Imperiul Rus și de la Imperiul Austro-Ungar, sau risca să fie ștearsă de pe hartă. Cât despre Pitești, care era un târg ce lega Bucureștiul de Câmpulung și de Curtea de Argeș, se știe că în timpul Primului Război Mondial a fost ținta bombardamentelor germane”, a spus istoricul Marin Toma. La dezbateri au participat elevi, cadre didactice de la Colegiul Economic Maria Teuleanu și alți pasionați de istorie.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova prezentarea cărții cu titlul „Principii și Valori ale Culturii și Dreptului”, de conf. univ. dr. Marius Andreescu, judecător la Curtea de Apel Pitești. La evenimentul editorial au luat cuvântul autorul, reprezentantul Instituției Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Pitești, Mihaela Stănculescu, și Andra Nicoleta Puran, lector univ. dr. la Facultatea de Științe Economice și Drept, din cadrul Universității Pitești. „Spiritualitatea omului, orientarea sa spre altceva decât cotidianul înseamnă conștiința de sine, chiar dacă totul este constrângător în jurul său, omul a fost mereu încadrat într-o ordine, cum ar fi aceea de om juridic, adică de om care trebuie să trăiască în mediul Dreptului, iar legea este unul dintre conceptele Dreptului. Se fac, ori s-au făcut de-a lungul timpului, multe în numele legii: sclavia, în societățile antice, tribunale ale Inchiziției, războaie de cucerire, s-au instaurat dictaturile. Și tot în numele legii s-au făcut și lucruri pozitive, cum ar fi conceptul și legislația privind Drepturile Omului, există justiție în ideea armoniei, echilibrului, controlului, dar legea, prin ea însăși, nu poate fundamenta libertatea, pentru că nu ea este construcția libertății. Binele, frumosul, adevărul diferă în funcție de epoca istorică la care ne raportăm, dar, ca atare, avem aceeași reprezentare, raportare la raționalitatea omului. De reținut sunt cele două valori fundamentale ale omului - libertatea și demnitatea”, a spus magistratul Marius Andreescu.

■ Centrul Cultural Pitești și Liga Scriitorilor Români - Filiala Argeș au organizat în Sala Ars Nova de la Casa Cărții un dublu eveniment cultural: Prezentarea volumului de poezie cu titlul „Prin labirintul vieții” și expoziția de pictură sub genericul „Simfonia Doinei”, având-o autoare pe Doina Panaete. Originară din Pitești, Doina Panaete s-a remarcat în viața culturală a urbei prin creațiile sale literare, dar și plastice, participând cu aranjamente florale și artă decorativă la mai multe ediții ale Simfoniei Lalelelor, cu lectură publică la Cenaclul Armonii Argeșene, lansări de carte și expoziții de artă plastică. La recenta manifestare de la Casa Cărții, creațiile Doinei Panaete au fost apreciate de: redactorul-șef al revistei Carpatice, scriitorul Nicolae Cosmescu, publicistul Gheorghe Mohor, preotul Cornel Sârbu, poeta Simona Vasilescu, profesorul Vasile Ghițescu, artistul plastic Lidia Nica și de președintele Ligii Scriitorilor Români Filiala Argeș, medicul-poet Adrian Mitroi.

■ Centrul Cultural Pitești și Liga Scriitorilor Români - Filiala Argeș au organizat, la Casa Cărții, ediția din luna februarie a Cenaclului „Armonii Argeșene”, coordonat și moderat de redactorul-șef al revistei Carpatice, scriitorul Nicolae Cosmescu. Manifestarea a cuprins o lectură publică susținută din creațiile proprii de membri și simpatizanți ai ligii. Poeta Simona Vasilescu a citit poeme semnate de președintele LSR - Filiala Argeș - medicul-poet Adrian Mitroi -, dar și din creațiile proprii; poetul și solistul Marius Ionescu și-a prezentat noile poezii, iar poeta Denisa Popescu a delectat auditoriul cu versurile sale. Poetul Nicolae Braniște și-a expus

„Piano Harmonies”

noile creații lirice, eleva Maria Alexandra Bulgar a citit un fragment din cartea la care lucrează în prezent, scriitorul Nicolae Berbec a citit o proză scurtă scrisă în maniera-i umoristică, iar publicistul Gheorghe Mohor și-a prezentat un articol dedicat poetului, dramaturgului, focalistului și omului politic Vasile Alecsandri.

■ Centrul Cultural Pitești, prin Clubul de Istorie „Armand Călinescu”, și redacția revistei-document Restituiri Pitești au organizat ediția din luna februarie a proiectului cultural-educativ sub genericul „Istorie și istorii cu Marin Toma”. Dezbateră, susținută de lector univ. dr. Marin Toma, redactorul-șef al revistei-document Restituiri Pitești, a avut tema „O istorie a copilăriei în Evul Mediu”. „Sunt studii realizate de medici, sociologi, psihologi, informații istorice care relatează percepții diferite ale copilăriei; oamenii trăiau diferit în Evul Mediu, aveau alte semnificații, simboluri; factorii care influențează copilăria sunt aspectele materiale; prin urmare, nu toate copilăriile sunt la fel; educația primită în familie, școala, grupul de prieteni își pun amprenta pe copilărie. Copiii, între anumite vârste, în funcție de venitul familiei, începeau să lucreze ca ucenici în lumea medievală și să învețe o meserie, de multe ori cea a tatălui. Familiile își doreau băieți, era o mare presiune pe femeie să aducă pe lume băieți, mai ales regii, care erau interesați să continue linia dinastică”, a precizat Marin Toma.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova o lectură-spectacol, pe marginea volumului de versuri cu titlul „Imprimăm Floarea Vieții”, de Simona Vasilescu. Evenimentul a fost susținut de poeta Simona Vasilescu și de președintele Ligii Scriitorilor Români - Filiala Argeș, medicul-poet Adrian Mitroi. „Eu cred într-un om nou, eu cred în minuni care se întâmplă de când e lumea. Durerile pe care le avem sunt de fapt desprinderi din omul actual, suntem oameni noi, energiile pe care le petrecem sunt acceptate de noi dinainte de a ne naște”, a spus poeta Simona Vasilescu. „Simona este mai mult suflet decât trup, își neglijează celelalte simțuri pe care le avem cu toții, pentru că ea își folosește alte simțuri, poemele ei sunt parcă

scrisori din altă lume, sugerându-ne că noi, oamenii, trebuie să ne schimbăm în bine. Încă nu știm, nu înțelegem ce înseamnă infinit sau etern, dar Simona, prin ceea ce scrie, ne duce înspre infinit sau etern. Ceea ce scrie este religie fără dogme, nu te obligă să crezi, dar te invită, te învață, te roagă să ajungi acolo unde nu mai există legi care să te îngrădească în visele tale”, a spus președintele LSR Argeș, medicul-poet Adrian Mitroi.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova simpozionul cu tema „Vise, dorințe, iluzii”, în cadrul proiectului „Armonie și Stil de Viață cu Adina Perianu”. Dezbateră, susținută de dr. ing. Adina Perianu, promotor cultural, a reunit un public format din specialiști în horticultură, domeniul în care amfitrioana manifestării a activat până la pensionare, dar și alte persoane interesate. Cu acest prilej, Adina Perianu le-a vorbit celor prezenți despre cele mai frumoase etape ale vieții și ale carierei sale. „Vorbiți cu pomii, cu florile, nu știți ce emoții uriașe am avut pe vremea când lucram la Institutul Pomicol Mărăcineni și testam un produs nou; am ales să mă ocup de vie și vinificație, am fost și un bun degustător de vinuri, am îndrăgit pomii fructiferi, mai ales mărul, cireșul, vișinul; iar după pensionare am urmat un curs intensiv de desen, spre dezvoltarea creativității, am memorat numeroase poezii și scriu într-un fel de jurnal tot ceea ce simt și mă impresionează”, a mărturisit Adina Perianu.

■ Centrul Cultural Pitești și Clubul Româno-Arab de Cultură și Presă au organizat, la Casa Cărții, dezbateră interculturală cu tema „Frică și Speranță”. Evenimentul s-a desfășurat în cadrul proiectului sub genericul „Cultura Violentei și Violenta Culturii”, inițiat și coordonat de jurnalistul de origine palestiniană Ahmed Jaber. Invitați speciali la manifestare au fost rabinul Eliahu Cauffman din Israel și publicistul Oreste Teodorescu, președintele Clubului Româno-Arab de Cultură și Presă. Dezbateră, care a durat aproape trei ceasuri, s-a axat pe istoria și evoluția situației din Palestina, Israel și din alte țări arabe, dar a cuprins și abordări filosofice ale religiei, credinței, umanității.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Complexul Expozițional „Casa Cărții” Expoziția de pictură, pastel și acuarelă, sub genericul „Aripi de Curcubeu”, realizată de artiștii plastici Juliana Chuaibi și Gheorghe Dăscălescu, din București. Juliana Chuaibi este absolventă a Liceului Pedagogic București și a Școlii Populare de Artă, Secția Pictură, din București și a organizat numeroase expoziții de pictură în orașele Damasc, Homs și Alep din Siria, unde și-a întemeiat o familie și a locuit timp de 27 de ani. Revenită în țară, în anul 2011, ca refugiat de război, Juliana Chuaibi s-a remarcat prin noi expoziții de artă plastică, la București și în Pitești. Gheorghe Dăscălescu a fost pilot în Aviața Civilă, iar de când s-a pensionat și-a cultivat pasiunea și talentul pentru desen și pictură, urmând cursurile unor maeștri ai penelului, și a organizat expoziții la București și Ocna Sibiului. La vernisajul expoziției „Aripi de Curcubeu” au primit aprecieri de la distinși oameni de cultură argeșeni: artistul plastic Elena Zavulovici, poetele Denisa Popescu, Allora Albulescu, redactorul-șef al revistei Ligii Scriitorilor Români - Filiala Argeș, scriitorul Nicolae Cosmescu și de la promotorul cultural dr. ing. Adina Perianu, fost cercetător horticol.

CARMEN ELENA SALUB

„Aripi de Curcubeu”

După un pătrar de veac...

(urmăre din p. 24)

de pe strada mea din Slobozia”. Dezamăgirea omului este cruntă: “M-am iluzionat că se poate trăi și în grup dintr-o meserie ce se practică în singurătate. Am greșit, recunosc”. Ironia lui este pe măsură: ”Dar m-am bucurat când pe mine nu m-au ținut mușchii, că veniți dv., atleții conștiinței românești, dizidenții noii aurore și dăruiați vechiul pod de piatră ca să faceți unul mai trainic și mai frumos”.

Limbaul ”patrioților” din presa vremii sau... miza scuză mijloacele

În cei trei ani post revoluționari în care “demagogii profesioniști și demagogii amatori” i-au otrăvit existența, poetul nu a putut să scrie nici măcar un singur vers. A renunțat la telefon ca să nu mai audă mărșăniile și înjurăturile din miez de noapte. Au fost trei ani în care despre mama sa, aflată în pragul morții, bolnavă de leucemie, se scria, negru pe alb, că e “vacă cu hemoroizi care l-a fătat în paie în țigănia din Slobozia”, copiii săi erau “progenituri jidano-maghiaro-țigano-sovietice”, soția sa era “o curvă pe care i-a băgat-o sub plapumă reacțiunea maghiară”. Ș.a.m.d. Am reprodus, cu o mare strângere de inimă, aceste pasaje pe care poetul și le-a

asumat în scrisoarea sa deschisă pentru a vă face o idee, oricât de mică, de limbajul mizerabil al epocii folosit în gazetele “patrioților”. În paginile lor, redactorii de la “Ramuri” erau niște pigmei și niște handicapați notorii. “A fost o vreme când Postelnicu și Păunescu m-au batjocorit că am fost și eu un nenorocit fără teneși în picioare”, zice Dinescu. Soluția? Poetul s-a exilat un an la Berlin și începuse să simtă că redevine și el “parcă om și parcă poet”. Finalul este demn de “Epigonii”: “Dv. sunteți simboluri! Ca să vă liniștiți, vă depun la picioare în semn de omagiu demisia mea din postul de președinte al Uniunii Scriitorilor”. Ne-am întrebat, mai înainte, într-un mod retoric, dacă vreun poet e în stare să fie și un bun administrator. Dacă discutăm cazul unui poet cu certe abilități manageriale, cum a fost și este Mircea Dinescu, prețul plătit de el a fost pe măsură. Muzele Michelin ale gastronomiei au luat locul, cu arme și bagaje, celor poetice. Sigur că există, vorba lui G. Călinescu, și o poezie a brânzei și una a cămării dar nu mai e de forța aceluși poet tânăr, care s-a exilat pe o boabă de piper. Presa vremii se împarte, în privința “Scriitorii celor opt”, în două. Cei care încearcă să judece cazul, fără ură și părtinire, scriau la “România liberă”, la “22” și la “Tinerama”. Forțele “patriotice” se regrupaseră în jurul celor de la “Viața Capitalei”, de la fosta “Săptămână culturală a Capitalei”, “România

Mare”, “Totuși, iubirea” și “Adevărul”. Ei erau alături de vajnicii combatanți Mircea Micu, Fănuș Neagu, Gh. Tomozei și Adrian Păunescu. S-au avântat în luptă și o seamă de publicații care s-au dovedit a fi la fel de perisabile ca și ideile care i-au mânat în luptă.

Final cu ingenioase transformări din minute în grame...

Ca să folosesc o metaforă de final, d. Ioan Lascu face în cartea sa intitulată “Cazul Sorescu” un inventar al celor 21 de minute lipsă din materialul televiziunii naționale. (Să nu uităm că dacă presa scrisă cunoscuse o maximă “înflorire” în ceea ce privește tirajele și audiența - termenul se referă doar la o ieșire dintr-o prea lungă hibernare - televiziunea era, pe atunci, doar una singură și ea intra în casele tuturor românilor de la orașe și sate.) Cartea sa este - vrem, nu vrem - un solid document al epocii. În timp, după ce pasiunile vulcanice se vor stinge precum și viața repede trecătoare a combatanților, redactorilor, managerilor și miniștrilor, cartea d-lui Lascu își va ocupa locul ce se cuvine tuturor istoriilor literare cinstite. Ea are avantajul că a fost scrisă la zi, după modelul unui jurnal de război, fără urme de ură și părtinire. Potrivit cercetătorilor britanici, cam tot 21 (acum ne exprimăm în grame) face și sufletul omului. Țăla bun la toate...

Nota redacției:
O revistă are, în mod logic, un program estetic propriu. În schimb tendința scriitorilor actuali – incitați de tehnica ultramodernă – este să trimită același text la cât mai multe publicații. Ceea ce nivelează peisajul revuistic până la omogenizarea totală. De aceea, îi anunțăm pe colaboratorii noștri că **Argeș** nu publică decât texte originale, care nu au apărut inițial în volume, reviste etc., iar textele nu le primește decât în format electronic, cu diacritice.

Număr ilustrat cu sculpturi brâncușiene. 2018 - 142 de ani de la nașterea lui Constantin Brâncuși

Revista **ARGES** poate fi procurată și prin comandă directă la sediul, cu plata ramburs, cheltuielile de expediție fiind suportate de către expeditor.

IMPORTANT! Vă puteți abona pentru anul 2018, costul abonamentului fiind de 42 lei/an. Plata se face prin mandat poștal pe numele CRISTINA LINTESCU, Centrul Cultural Pitești, Casa Cărții, Pitești, O.P. 1, cod 110013. Tel./fax: 0248/219976.

ARGES

- Revistă lunară de cultură
- Apare sub egida Consiliului Local, a Primăriei Pitești și a Uniunii Scriitorilor din România
- Editată de Centrul Cultural Pitești
- Membră ARIEL

Senior editor:
CALINIC,

Arhiepiscop al Argeșului și Muscelului
Redactor-șef: **DUMITRU AUGUSTIN DOMAN**
(augustindoman@yahoo.com,
http://www.blogdoman.blogspot.com)

Consilieri editoriali:

NICOLAE OPREA, MARIN IONIȚĂ
Redactori: **MARIANA ȘENILĂ-VASILIU,**
MIRCEA BÂRSILĂ, AUREL SIBICEANU
Tehnoredactor: **SIMONA FUSARU**

Redacția:
Pitești,
Casa Cărții,
Centrul Cultural Pitești;
http:
www.centrul-cultural-pitesti.ro;
tel./fax: 0248/219976
ISSN: 1221-2350
Tiparul executat la
SC Argeșul liber SA

ARG PRESS

Fiecare autor care semnează în revista **ARGES** răspunde moral și juridic de conținutul afirmațiilor sale. Textele și fotografiile aduse în redacție nu se înapoiază.

actualitate